

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียนได้กำหนดแนวทางการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 32,161 คน
- 1.2 ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 181 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973 : 125 อ้างถึงในยุทธร ไกยวรรณ, 2550 : 64) ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ประกอบด้วย

- 2.1 ประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน
- 2.2 ผู้บริหารและพนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Sample Sampling)

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (0.05)

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{32,412}{1 + (32,412 \times (0.05)^2)} \\ &= 395.12\end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชน จำนวน 396 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{181}{1 + (181 \times (0.05)^2)} \\ &= 124.61\end{aligned}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร/พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 125 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 521 คน โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

องค์การบริหารส่วนตำบล	ประชาชน		ผู้บริหาร/พนักงาน อบต.		รวม
	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
องค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี	2,726	33	26	18	51
องค์การบริหารส่วนตำบลสามกระชาย	9,255	113	50	34	147
องค์การบริหารส่วนตำบลหาดขาม	10,650	130	40	28	158
องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยายหนู	3,014	37	22	15	52
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาแดง	2,099	26	21	15	47
องค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ	4,668	57	22	15	72
รวม	32,412	396	181	125	521

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามจำนวน 2 ชุด รายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลกับประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ชุดที่ 2 แบบสอบถามเพื่อการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยี

ตอนที่ 3 เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

แบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เกณฑ์วัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วย/มีส่วนร่วมมากที่สุด
- 4 หมายถึง เห็นด้วย/มีส่วนร่วมมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วย/มีส่วนร่วมปานกลาง
- 2 หมายถึง เห็นด้วย/มีส่วนร่วมน้อย
- 1 หมายถึง เห็นด้วย/มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

โดยคำถามในแต่ละข้อของแบบสอบถามของส่วนที่ 2 จะมีคำตอบให้เลือกในลักษณะ ประเมินค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 103)

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีระดับเห็นด้วย/มีส่วนร่วมมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีระดับเห็นด้วย/มีส่วนร่วมมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีระดับเห็นด้วย/มีส่วนร่วมปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีระดับเห็นด้วย/มีส่วนร่วมน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีระดับเห็นด้วย/มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้เขียนได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้เขียนได้ทำการศึกษาเอกสารแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์การ ด้านการจัดบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านเทคโนโลยี และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ผู้เขียน สร้างแบบสอบถามและกำหนดรูปแบบของแบบสอบถามประเภทต่าง ๆ จากหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการศึกษา

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาภาคนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบข้อความ สำนวนของคำถาม พร้อมเสนอแนะและนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) มีค่าเท่ากับ 0.75 พร้อมนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ประกอบด้วย

- 4.1 นายเมธา ศักดิ์เกิด ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเขาแดง อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4.2 นายประทีพ ผุดเผือก ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกุยบุรี อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4.3 นายสุรพล แสงกล้า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลสามกระทาย อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

5. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) (Cronbach, 1974) กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหลัก อำเภอเมือง ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ไปทำการทดสอบล่วงหน้า จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้ง ฉบับ เท่ากับ 0.9762 แสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9239

- ด้านการวางแผน ค่าความเชื่อมั่น 0.9519
- ด้านการจัดองค์การ ค่าความเชื่อมั่น 0.9452
- ด้านการจัดบุคลากร ค่าความเชื่อมั่น 0.8874
- ด้านงบประมาณ ค่าความเชื่อมั่น 0.8781

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.9773

- ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ค่าความเชื่อมั่น 0.9420
- ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ค่าความเชื่อมั่น 0.9554
- ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ค่าความเชื่อมั่น 0.9502
- ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ค่าความเชื่อมั่น 0.9291

6. จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ จำนวน 521 ชุด ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารุ่นนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้เขียนได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้เขียนขอหนังสือจากจากศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 521 คน

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้เขียนได้ไปจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากแจกแบบสอบถามให้ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนประมาณ 3 สัปดาห์
3. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม คัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อจัดทำกระทำกับข้อมูล โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 521 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่แจกให้กับประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แล้วนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แก่ สถานภาพทางสังคม อายุ รายได้ อาชีพ และระดับการศึกษา ซึ่งได้ข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนที่ 1 โดยวิธีนับจำนวนความถี่ ค่าร้อยละ จำแนกเป็นตาราง

2. วิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการขยะมูลฝอย และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการขยะมูลฝอย กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จะมีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$

ค่า r เป็นลบ แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน

ค่า r เป็นบวก แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน และมีความสัมพันธ์กันมาก

ถ้า r เท่ากับ 0 แสดงว่า x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

ถ้า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันน้อย

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2544 : 316)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 (ประมาณ 0.70 ถึง 0.90) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (ถ้าสูงกว่า 0.90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.5 (ประมาณ 0.30 ถึง 0.70) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0 (ประมาณ 0.30 และต่ำกว่า) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรง

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เขียนได้นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยายในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้เขียนได้กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

ผู้เขียนจะเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ (Interview) ในกลุ่มผู้บริหาร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดข้อมูลและเป็นผู้บริหารและปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยโดยตรง ผู้เขียนจะนำผลสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ในเนื้อหา (Content Analysis) เปรียบเทียบกับผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณว่าสอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไรและในประเด็นใดเพื่อให้ผลงานวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมทั้งทางลึกและทางกว้าง